

Finlands försvar på en timme

Bilderna på pärmen:
Försvarsministeriet och Lehtikuva

Finlands försvar på en timme

Producent:
Huvudredaktör:
Ansvarig redaktör:

Försvarsministeriet
Jyrki Iivonen
Roope Lipasti

Förläggare:
Upphovsrättsinnehavare:
Redaktörer:
Svensk text:
1 upplagan

Lingsoft Oy
Lingsoft Oy
Urpo Rannansuu och Eero Vassinen
Försvarsministeriet/ Ursula Vuorenlinna

ISBN 978-952-5827-57-6 (PDF)
ISBN 978-952-5827-58-3(häft.)
ISBN 978-952-5827-53-8 (XML)

Förord	6
Redaktörens företal	7
1. Försvarssystemets grunder	10
2. De viktiga aktörerna inom det militära försvaret	12
3. Militärt försvar	15
4. Värnplikt	29
5. Myndighetssamarbete	32
De viktiga lagar som gäller Finlands försvar	34
Lista på nyttiga länkar på temat Finlands försvar	38

FÖRORD

Finländarnas försvarsvilja har alltid varit hög. Finland anses värt att försvara och försvarsmaktens förmåga att klara av sin uppgift litar man på. Enligt en majoritet av finländarna och de sakkunniga är allmän värnplikt det kostnadseffektivaste sättet att skapa grunden för Finlands försvar. Tre av fyra finska värnpliktiga fullgör sin beväringstjänst.

I en europeisk översikt har de finska försvarsutgifterna varit lägre än genomsnittet, vilket till stor del förklaras med den allmänna värnplikten. Våra försvarsutgifter utgjorde under år 2010 cirka 1,3 % av bruttonationalprodukten.

Landets offentliga sektor har skuldsatt sig snabbt under de senaste åren. Denna utveckling måste fås att stanna upp under kommande år, vilket förutsätter att alla förvaltningsområden utvecklar sina verksamheter. Försvarsförvaltningen är tvungen att satsa särskilt på ökat nationellt och internationellt samarbete. Syftet är att reformen ska vara slutförd vid utgången av år 2016.

De avgöranden som gäller försvarsförvaltningens framtid kommer också upp i samband med riksdagsvalet som ordnas i april 2011. Riktlinjer för utvecklandet av det finska försvaret stakas också ut i nästa regeringsprogram. Därför har det vid försvarsministeriet ansetts viktigt att dela ut basuppgifter om försvarsförvaltningen till alla som intresserar sig för saken.

Häftet Finlands försvar på en timme, som har realiserats tillsammans med Lingsoft, erbjuder i lättisam form definitioner på viktiga termer som används i den försvarspolitiska debatten. Försvarsministeriet hoppas att häftet på sitt sätt kommer att främja och medverka till byggandet av vårt nationella försvar i en internationell omvärld som är stadd i förändring.

Helsingfors mars 2011

Jyrki Iivonen
kommunikationsdirektör
försvarsministeriet

Finlands försvar på en timme är en del av en serie av One hour words –häften, där tidigare bl.a. Lissabonfördraget, Alvar Aalto, Mikael Agricola och de stora segelfartygen har presenterats. Alla häften i serien finns också att få som e-bok och i en mobilversion.

Försvarsmakten är en så omfattande och intressant del av samhället att det hade varit lätt att göra också en version av ett annat slag, t.ex. Försvarsmakten på 180 dagar – det är ju numera den vanligaste beväringstjänstgöringstiden. Detta häfte är dock tänkt framför allt som bakgrundsmaterial till den politiska debatten, vilket gör att alla andra eventuella aspekter, såsom en djupdykning i beväringstjänsten, med avsikt har lämnats bort.

Också utan den torde häftet även för en lekman öppna perspektiv på det militära försvaret. Samtidigt ger det förhoppningsvis vägbild när det gäller att dryfta framtiden för Finlands försvar och att utveckla försvaret.

Roope Lipasti
redaktör

VIKTIGA ÅRTAL

1917	Finland blir självständigt
1918	Försvarsministeriet och försvarsmakten grundas
1939-40	Vinterkriget
1941-44	Fortsättningskriget
1947	Fredsfördraget i Paris
1948	Finland ingår VSB-pakten med Sovjetunionen
1955	Finland blir medlem i FN
1956	Finland går med i sin första fredsbevarande operation i Sinai
1961	Den första riksomfattande försvarskursen ordnas
1975	KSSE i Helsingfors
1990	Elisabeth Rehn blir försvarsminister som första kvinna i världen
1991	Sovjetunionen faller sönder och Finland säger upp VSB-pakten
1995	Finland blir medlem i EU och ingår fördrag om partnerskap för fred med Nato
1996	Finska fredsbevarare åker till Bosnien
1997	Den första säkerhets- och försvarspolitiska redogörelsen blir klar
1999	Finland är första gången ordförandeland i EU
1999	Finska fredsbevarare åker till Kosovo
2002	De första finska fredsbevararna sänds till Afghanistan
2007	Finland deltar för första gången i EU:s stridsavdelningsberedskap
2011	Minfartyget Pohjanmaa åker till Adenviken för att delta i en operation

1. FÖRSVARSSYSTEMETS GRUNDER

Försvar av hela landet

Försvarsmakten måste kunna agera i hela landet i enlighet med vad som krävs i varje situation. Målet är att med början vid gränserna förhindra att den som anfaller kan ta sig till strategiskt viktiga områden och objekt samt att avvärja dess möjligheter att lamslå samhällets vitala funktioner. För de avgörande objekt som valts ut bildas den övermakt som behövs för att den som anfaller ska kunna bekämpas och övervinnas. Systemet grundar sig på allmän värnplikt och med hjälp av den är det möjligt att upprätthålla ett tillräckligt stort antal reservister.

Försvarsvilja

Den gemensamma känsla som medborgarna har om att Finland vid behov ska försvaras med vapen. Detta säger också något om att Finland upplevs värt att försvara. Försvarsviljan innehåller individens och samhällets värderingar, attityder och åtgärder, vilka stöder försvarsförmågan och baserar sig på viljan att agera för sitt hemlands bästa och försvara landet också på bekostnad av egna eller samfundets intressen. Hur försvarsviljan utvecklas har undersökts regelbundet sedan 1970-talet.

Nätverkande försvar

Ett nätverkande försvar utgörs av ett nationellt och ett internationellt försvarspolitiskt och militärt samarbete, där man utvecklar prestationsförmågan tillsammans och vid behov erbjuder sina egna prestationsförmågor för att bistå de andra. Finland beslutar själv om de komponenter av försvarsförmågan som landet håller kontrollen över i alla situationer. Finland deltar t.ex. i det nordiska försvarssamarbetet med detta som utgångspunkt.

Värnplikt

Medborgarens skyldighet att delta i försvaret av landet. Värnplikten gäller alla män i åldern 18 – 60 år. Utöver beväringstjänst innehåller värnplikten repetitionsövningar samt frivilliga utbildningsevenemang. Ett alternativ till beväringstjänst är civiltjänst. För kvinnor är beväringstjänsten frivillig, men också för dem – liksom för alla finska medborgare – gäller skyldigheten att försvara landet, om vilken föreskrivs i grundlagen.

Värnplikten är det kostnadseffektivaste och med tanke på försvarsviljan bästa sättet att ordna Finlands försvar. Det är fråga om en positiv cirkel: värnplikten höjer försvarsviljan, som i sin tur förstärker det positiva förhållningssättet till värnplikten.

Bild: Lehtikuva

2. DE VIKTIGA AKTÖRERNA INOM DET MILITÄRA FÖRSVARET

Försvarsförvaltningens byggverk

Ett ämbetsverk som lyder under försvarsministeriet och som svarar för sakkunnig- och upphandlingsuppgifter inom försvarsförvaltningens fastighetsväsen samt för ordnandet av serviceproduktionen. Med andra ord är byggverket byggherre för nya fastigheter samt sörjer för dem – och ordnar också deras energitjänster.

Försvarshögskolan

En av landets vetenskapshögskolor. Den finns i Sandhamn och där studeras krigsvetenskaper och bedrivs krigsvetenskaplig forskning. Största delen av studerandena är officerare från kadetter till generaler, men numera är det också i begränsad utsträckning möjligt för civila att studera där. Sakkunniga från Försvarshögskolan ses också ofta i medierna när frågor som t.ex. anknyter till säkerhetspolitik, ledning och krigsteknik behandlas.

Försvarskurserna

Utbildning som försvarsmakten ordnar för civila och militärer. Målet är att erbjuda information om Finlands utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik och därigenom främja landets möjligheter att klara sig i krissituationer. Ett mål är att främja nätverkandet mellan personer som är verksamma inom olika områden av totalförsvaret. Försvarsmakten svarar för verkställandet av kurserna, men föreläsarna representerar det finska samhället i vidsträckt bemärkelse. Till de riksomfattande kurserna väljs varje gång cirka 50 personer, av vilka en tredjedel representerar näringslivet och resten de politiska beslutsfattarna, förvaltningen, medierna, vetenskapen och kulturen samt försvarsmakten. Kurserna har arrangerats sedan år 1961.

Försvarsmakten

En organisation vars viktigaste uppgift är att försvara Finland militärt. Den upprätthåller och utvecklar en sådan militär prestationsförmåga att både uppkomsten av krissituationer och att de utvecklas till bruk av vapenmakt kan förebyggas med hjälp av denna förmåga. Prestationsförmågan dimensioneras följaktligen alltid med tanke på det militära försvaret av Finland. Utöver detta stöder försvarsmakten andra myndigheter till exempel i räddningsverksamhet eller om en storolycka inträffar. En tredje uppgift är att delta i internationell krishantering. Vid försvarsmakten arbetar cirka 15 000 personer. Överbefälhavare för försvarsmakten är republikens president.

Försvarsministeriet

Det minsta ministeriet i statsrådet, även om antalet anställda inom hela förvaltningsområdet är betydande. Försvarsministeriet styr försvarsmakten och sina underlydande verk i frågor både på politisk och på strategisk nivå. Försvarsministeriet har också till uppgift att försäkra sig om de resurser som försvaret av landet kräver samt om att lagstiftningen är tidsenlig.

Försvarsutbildningsföreningen

En utbildningsorganisation som ordnar militär utbildning inom det frivilliga försvaret och utbildning som betjänar militära färdigheter samt information och upplysning som gäller det frivilliga försvaret. Organisationen utvecklar också kvinnornas möjligheter att delta i det frivilliga försvaret. År 2009 ordnade föreningen cirka 1500 kurser på olika håll i Finland.

Huvudstaben

Staben för kommandören för försvarsmakten och således den högsta militära ledningscentralen i Finland. Den finns i Helsingfors och leder och övervakar utförandet av de uppgifter som föreskrivits för försvarsmakten bl.a. genom att fördela de resurser som anvisats den. Huvudstaben är också försvarsministeriets sakkunnigorganisation.

Ministerutskotten

Statsrådet har fyra ministerutskott. Dessa utskott behandlar utrikes- och säkerhetspolitik, EU-frågor, finansiella ärenden samt ekonomisk politik. Alla är de viktiga för försvarsministeriet, men i utrikes- och säkerhetspolitiska ministerutskottet behandlas oftast sådana ärenden som direkt berör uppgifter inom försvarsministeriets förvaltningsområde, såsom krishantering. Vid detta ministerutskotts möten är statsministern ordförande. I mötet deltar både försvarsministeriets kanslichef och försvarsmaktens kommendör som sakkunniga. Eftersom republikens president leder den finska utrikespolitiken i samverkan med statsrådet, samlas ministerutskottet och presidenten till ett gemensamt möte alltid när ärendena kräver det.

Reservistorganisationerna

Organisationer som bedriver frivilligt försvarsarbete. Det finns många av dem och de allmännaste verksamhetsformerna är olika utbildningar, skytte, annan idrott samt motion. Också arbetet för och stödet till veteranerna är omfattande.

Riksdagens utskott

Riksdagens beslut bereds i utskott. Riksdagen har totalt 15 permanenta specialutskott samt stora utskottet, som samordnar i synnerhet EU-ärenden. För försvarsministeriet är försvarsutskottet viktigast. Ett andra utskott som är betydande i synnerhet i krishanteringsfrågor är utrikesutskottet. Beroende på vilket ärende det är frågan om är också andra utskott viktiga för försvaret. En central del av utskottens arbete består av att höra sakkunniga inom olika branscher. Utskottet bildar sig en uppfattning om det ärende som behandlas och utarbetar ett betänkande eller utlåtande över sin ståndpunkt för beslutsfattandet i riksdagen.

Ruotuväki

Betyder på svenska indelt armé och det är en gammal benämning på armén. Numera är Ruotuväki en nyhetstidning inom försvarsmakten. Det primära syftet med tidningen är att höja försvarsandan och det sekundära syftet att informera internt inom försvarsmakten. Ruotuväki redigeras huvudsakligen av bevärningsredaktörer och tidningen har för många redaktörer varit ett första steg mot arbete inom mediebranschen.

3. MILITÄRT FÖRSVAR

Anslagsram

Basen för försvarsbudgeten är en anslagsram på fyra år, som i likhet med övriga ministeriers anslagsramar innehåller riktlinjer som är specifika för ministeriet, realisering av produktivhetsprogrammet och en uppskattning av inkomsterna. Försvarsförvaltningens ram är en anslagssumma, som ministeriet fördelar vidare tämligen självständigt.

Beredskapsreglering

Med beredskap avses plan- och verkställighetsberedskap enligt behov och hot för försvarsmaktens system och trupper. Med reglering avses en flexibel effektivisering, höjning eller sänkning av beredskapen så att den motsvarar behov och hot. Beredskapsregleringen baserar sig på beredskapslagstiftningen.

Beslutsfattande

Val mellan olika alternativ. Till exempel beslut om att delta i krishanteringsoperationer fattas av den högsta statsledningen. Deltagandet behandlas i utrikes- och säkerhetspolitiska ministerutskottet samt bereds vid ministeriet, i riksdagen och statsrådet. Det slutliga beslutet om deltagande i en operation fattar republikens president i egenskap av överbefälhavare för försvarsmakten.

Cyberhot

Ett hot som riktar sig mot informations-samhällets informationsomgivningar och informationsnätverk. Cyberomgivningen täcker alla kritiska nätverk som ömsesidigt är beroende av varandra, såsom internet, telefoner, datorer, den kritiska produktionens processer och övervakningsutrustning. En tvärspektoriell cyberstrategi utarbetas och den samordnas av säkerhets- och försvarskommittén.

EDA

European Defence Agency. Europeiska försvarsbyrån som grundades år 2004. Byrån hjälper EU-länderna att utveckla sina militära kapaciteter inom ramen för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik. Till EDA:s uppgifter hör att bygga upp prestationsförmågor, bedriva forskning, utföra samarbetsprojekt och arbete som utvecklar marknaden inom branschen och försvarssektorns industriella bas. Finland har aktivt deltagit i byråns verksamhet från början.

EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik

EU är ingen militär allians, men inom ramen för unionen bedrivs också militärt samarbete. Det synligaste exemplet på detta är EU:s krishanteringsoperationer och de stridsavdelningar som står i beredskap. Finland har under hela sitt medlemskap aktivt varit med och utvecklat den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken.

Exportkontrollavtal

Avtal med vilka man strävar efter att övervaka handeln med vapen som ingår i olika vapenkontrollavtal och med de råvaror och den teknologi som behövs för tillverkning av dessa vapen. Till de mest kända för den stora allmänheten torde höra de frågor som anknyter till övervakningen av kärnmaterial. Internationella organisationer, som EU eller FN, kan besluta om att ställa exportförbud också för enskilda stater.

Fottrasa

Ett av de viktigaste försvarsvapnen i vinter- och fortsättningskriget: tack vare fottrasorna förfrös soldaterna sina fötter i betydligt mindre grad än de hade gjort utan fottrasorna. Det är fråga om en rätvinklig tygbit av flanell, som användes antingen ovanpå eller i stället för sockor. Fottrasorna är riktigt bra, om man klarar av att linda dem rätt på foten. Fottrasorna utgick helt ur försvarsmaterielsortimentet år 2001.

Försvarsbudget

Det penningbelopp som riksdagen årligen beviljar försvarsministeriet. Cirka en tredjedel av budgetens utgifter går till personalens löner, en tredjedel till övriga omkostnader (såsom bevarings- och reservistutbildningen samt upprätthållandet av garnisonerna) och en tredjedel till anskaffning av försvarsmateriel.

Försvarsförmåga

Färdighet att kunna försvara sig i alla situationer. Försvarsförmågans kärna är militär prestationsförmåga, men i den ingår dessutom nationellt samarbete mellan myndigheter, näringsliv och medborgarorganisationer samt internationellt samarbete.

Försvarsgren

I Finland är försvarsgrenarna armén, marinen och flygvapnet. Gränsbevakningsväsendet hör inte till dem.

Försvarslösning

Principen för hur det militära försvaret förverkligas, såsom att försvaret är självständigt, nätverkande eller gemensamt.

Försvarsmaktsreformen

Ett omfattande projekt där försvarsmakten utvecklas så att landet bevarar sin försvarsförmåga också i framtiden. Försvarsmaktsreformen har blivit nödvändig i och med att åldersklasserna minskar, försvarsmaterielen föråldras och den offentliga ekonomin har problem med sin balans. För att reformen ska kunna genomföras förutsätts att alla nuvarande funktioner granskas kritiskt. Avsikten är att reformen ska vara slutförd vid utgången av år 2016.

Försvarsmaterielindustrin

Den industrigrenen som utvecklar, tillverkar, underhåller och upprätthåller olika försvarsmateriel eller tjänster. För export och transitering av försvarsmateriel krävs tillstånd. Den största aktören i branschen i Finland är Patria

Försvarssystem

Det sätt på vilket landets försvar är organiserat. I Finland består det av ett ledningssystem, ett spanings- och övervakningssystem, ett beredskapsregleringsystem, logistiksystem samt naturligtvis själva trupperna.

Gemensamma anskaffningar/upphandlingar

En gammal sanning är att om man köper en större mängd av en produkt får man den billigare. Genom gemensamma anskaffningar – till och med stater emellan – eftersträvas förutom inbesparingar också bättre kompatibilitet för materielen. Finland har varit med bl.a. i ett gemensamt nordiskt helikopterköp.

Givande och mottagande av bistånd

Givande av bistånd innebär beredskap och förmåga att komplettera och till andras förfogande ställa prestationsförmågor ur vårt försvarssystem, vilka är internationellt kompatibla. Mottagande av bistånd igen är samma sak fast tvärtom, dvs. möjlighet att till sitt förfogande få andras internationellt kompatibla prestationsförmågor. Också av detta skäl är det viktigt att de olika systemen är kompatibla (dvs. passar ihop).

Handräckning

Bistånd som en myndighet ger en annan myndighet och som baserar sig på nationell eller internationell lagstiftning. En av försvarsmaktens tre uppgifter är att ge handräckning för att upprätthålla allmän ordning, förhindra terroristiska brott samt för att på annat sätt trygga samhället. Också att bistå i räddningsuppgifter ingår i detta, liksom att hjälpa en annan europeisk stat med anledning av ett terrordåd, en naturkatastrof eller annat liknande. Inom landet ger försvarsmakten handräckning 450-500 gånger årligen.

Hotmodeller

Fiktiva situationer med hjälp av vilka man funderar på hurdana hot samhället kan komma att möta och hur man borde bereda sig på sådana situationer. I hotmodellerna presenteras enligt hotets karaktär dess verkningsmekanism, källa, föremål, inverkan och hur sannolikt hotet är samt listas de allvarligaste specialsituationer som hör ihop med hotmodellen.

Allvarliga specialsituationer med tanke på det militära försvaret är:

Ett strategiskt anfall

En attack som eftersträvar överraskning, med vilken man försöker tvinga landets ledning till önskade avgöranden genom att rikta lamsläande åtgärder mot samhällets och försvarssystemets vitala objekt och funktioner.

Attack för att erövra områden

En krigsåtgärd som börjar med ett strategiskt anfall och fortsätter med alla försvarsgrenar (armén, marinen och flygvapnet) i funktion, genom vilken man försöker påverka försvararens vitala objekt och funktioner samt erövra områden som är viktiga med tanke på målet med kriget.

Informationskrigföring

Påverkan av det samhälleliga och militära beslutsfattandet och handlingsförmågan samt medborgarnas åsikter och skydd mot sådan påverkan. Målet för försvarsmaktens informationskrigföring är att skydda försvarssystemets funktion samt att stöda dess egna operationer för att målen ska nås.

Kompatibilitet

Det att saker, utrustningar och platser fungerar och kommunicerar med varandra. Med det avses i praktiken att försvarsmaktens materiel, programvaror och motsvarande passar ihop med Nato-systemen, som erbjuder standarder. Kompatibilitet är en förutsättning för samverkan i internationella krishanteringsoperationer och i försörjningsberedskapen. Därför bör den beaktas också vid materielanskaffningar. Med hjälp av kompatibiliteten kan betydande inbesparingar uppnås.

Krigstida styrka

Det antal människor som det vid behov är möjligt att uppbåda till vapen. Finlands militära reserv har krympt under de senaste åren: som mest var den cirka 700 000 personer, i dagens läge cirka 350 000 och det har bedömts att talet kommer att vara ännu lägre vid slutet av detta decennium.

Landsförsvar

De åtgärder med hjälp av vilka samhällets vitala funktioner skyddas, landets markområde övervakas, de attacker som riktar sig landvägen mot Finland fördröjs och förhalas samt avvärjs och slås ner på valda områden. I landsförsvaret deltar också flygvapnet, marinen, gränsbevakningsväsendet och civila myndigheter.

Ledningssystem

Det sätt på vilket försvarsmakten leds. Med ledningssystemet skapas lägesmedvetenhet samt planeras och verkställs användningen av försvarssystemet. Ledningssystemet utgörs av verksamhets-sätten, den personal som behövs för ledningen, information, ledningsstruktur samt tekniska strukturer. Finland har ett erkänt högt kunnande på detta område.

Luftförsvar

Finland försvaras till lands, till havs och i luften. Luftförsvarets uppgift är att garantera att ingen anfaller Finland från luften. Detta innebär i praktiken övervakning av luftrummet, säkerställande av dess integritet samt avvärjning av luftanfall. I luftförsvaret deltar alla försvarsgrenar, gränsbevakningsväsendet samt civila myndigheter.

Lägesbildssamarbete

En lägesbild är en del av övervakningssystemet, vars uppgift det är att producera en lägesbild i realtid över land- och havsområdet samt luftrummet, vilken krävs för att den territoriella integriteten ska kunna övervakas och tryggas. Internationellt betydelsefulla lägesbildsprojekt är Östersjöländernas samarbete (SUCBAS) och det lägesbildsprojekt som leds av Europeiska unionen (MARSUR) samt luftlägesbildssamarbetet (ASDE). Syftet med det nationella och det internationella myndighetssamarbetet är att kostnadseffektivt utveckla övervakningssystemet.

Lägesmedvetenhet

En tidsenlig, förutseende uppfattning om det utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska läget samt om den säkerhetspolitiska omgivningens och samhällets tillstånd och utveckling, vilken behövs för ett fungerande ledarskap.

Lägga ut på entreprenad

Enligt många en svordom, men egentligen är det ett helt normalt begrepp med vilket avses att olika slags stödfunktioner eller tjänster köps utanför organisationen så att de egna resurserna kan inriktas på kärnfunktionerna. Till exempel underhållet av arméns materiel och servicen på flygvapnets flygplan har försvarsmakten lagt ut på entreprenad.

Marint försvar

Det marina försvaret är likadant som landsförsvaret, men där övervakas det marina området, tryggas det marina områdets integritet och havsförbindelserna samt bekämpas de attacker som kommer från havet. I det marina försvaret deltar också armén och flygvapnet, gränsbevakningsväsendet och civila myndigheter.

Materiel

Tidsenlig materiel är ett centralt delområde av försvarets prestationsförmåga. Om den används också termen försvarsmateriel eller militär utrustning.

Materielen föråldras

Alla saker föråldras någon gång, till följd av den nuvarande teknologiska utvecklingen ofta till och med irriterande snabbt. En stor del av försvarsmaterielen föråldras inom de närmaste åren, och centrala avgöranden om hur de ska ersättas måste man fatta inom år 2015. Det väsentliga är att få tillräckligt med resurser för materielanskaffningar för att fylla underskottet i försvarskapaciteten. Utöver att försvarsmaterielen föråldras utgörs utmaningar i framtiden av de minskande åldersklasserna, de förändrade militära hoten, den teknologiska utvecklingen och prisstegringen på försvarsmaterielen.

Materielens livscykel

Såväl människor som varor har en livscykel. För de senare innebär detta förloppet från råvara till slutbehandling. Försvarsmaktens materiel är ofta i användning i decennier. Det räcker också länge att utveckla materielen. Livscykeltänkandet innebär att också kostnaderna under drifttiden måste beaktas på förhand.

Militär försörjningsberedskap

Tryggandet av de funktioner som är nödvändiga för det militära försvaret och de tekniska system som anknyter till dem för händelse av undantagsförhållanden och motsvarande störningar.

Militär krishantering

Krishantering med militära medel. Verksamheten siktar till att återställa och bevara stabilitet och säkerhet i operationsområdet så att civila aktörer och landets egna myndigheter ska kunna inleda bistånds- och återuppbyggnadsåtgärder.

Motköp

Ett sätt att göra affärer så att i kontraktet också ingår motköp eller industriellt samarbete. Det är inte enbart fråga om säljarens välvilja, utan om juridik: i försvarsupphandlingar som överstiger 10 miljoner euro ställs ett villkor om industriellt samarbete på den utländska säljaren, vilket innebär t.ex. underleveranser för den finska industrin samt för försvarsförvaltningen. Motköpen förbättrar landets försörjningsberedskap och främjar deltagandet i nya projekt.

Bild: Försvarsmakten

DE VIKTIGASTE KRISHANTERINGSOPERATIONERNA 2011

ISAF

International Security Assistance Force. En krishanteringsoperation i Afghanistan, som inleddes år 2001 med mandat av FN och som genomförs av Nato. Finland har varit med sedan januari 2002. År 2011 består de finska trupperna av något under 200 personer. Finland har förbundit sig att fortsätta i Afghanistan också under de kommande åren. I ISAF-operationen bedrivs samarbete med afghanerna t.ex. för att återuppbygga landet. Inom ramen för operationen utbildas också afghanska arméns soldater och poliser.

ATALANTA

En EU-operation, vars syfte är att skydda fartygen i Världslivsmedelsprogrammet (WFP) när de levererar livsmedelsbistånd till Somalia. Distributionen hotas bl.a. av sjörövare som är verksamma i området. Finland deltar i operationen med minfartyget Pohjanmaa, som med sin besättning patrullerar i regionen under en viss tid i början av år 2011.

KFOR

Kosovo Force. En krishanteringsstyrka som är verksam i Kosovo under Natos ledning. Finland har deltagit i verksamheten sedan operationen inleddes år 1999. Finland var det första landet utanför Nato som fick ledningsansvaret för en brigad och en stridsavdelning. Målen för operationen nåddes och de finska trupperna togs hem vid utgången av år 2010.

UNIFIL

United Nations Interim Force in Lebanon. En FN-ledd operation i södra Libanon som har pågått sedan år 1978. Efter en paus på många år överväger Finland att på nytt delta i operationen.

UNTSO

United Nations Truce Supervision Organization. En FN-ledd operation för övervakning av vapenvilan i Egypten, Israel, Libanon och Syrien, vilken har pågått sedan år 1948. Finland har varit med sedan år 1967.

UNMOGIP

United Nations Military Observer Group in India and Pakistan. En av FN ledd militärobservatörsoperation vid gränsen mellan Indien och Pakistan, framför allt i Kaschmir. Finland har deltagit i operationen sedan den upprättades, dvs. sedan år 1961.

INTERNATIONELLA AKTÖRER

FN

Förenta nationerna. FN grundades 1945 som en global säkerhetsorganisation. Finland antogs som medlem år 1955. Ur försvarsmaktens perspektiv är FN viktigt framför allt på grund av de fredsbevarande operationerna, som nästan utan undantag genomförs med mandat av FN:s säkerhetsråd.

Nato

Nordatlantiska försvarsalliansen. Den grundades 1949 som en försvarsallians för de västliga demokratierna för att bemöta Sovjetunionens växande inflytande. Numera samarbetar alliansen med Ryssland. Alliansens medlemskår har ökat mycket och till den hör i dagens läge 28 länder.

OSSE

Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa. En organisation som bildas av 56 länder i Europa, Nordamerika, Södra Kaukasus och Centralasien. Utöver säkerhetsaspekten är organisationen en av de centrala aktörerna inom människorättspolitik. Den baserar sig på en konferens om säkerhet och samarbete i Europa, som ordnades i Finland 1975. År 1994 blev organisationen permanent. Finland kan delta i fredsbevarande operationer också med mandat av OSSE.

AU

Afrikanska unionen. De nordiska länderna stöder AU:s verksamhet när det gäller att utveckla förmågan till krishantering i östra Afrika. Unionen grundades 2002 och med år 53 afrikanska länder. Under de senaste åren har AU tagit en aktiv roll i den militära krishanteringen i Afrika.

EU

Finland blev medlem i Europeiska unionen år 1995 samtidigt med Sverige och Österrike. Finland deltar aktivt i utvecklandet av den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik.

Multinationellt utvecklande av prestationsförmågorna

Sker som en del av utvecklingsarbetet på de nationella resurserna och prestationsförmågorna. Syftet med det är att i samarbete med utvalda partner producera trupper som är kompatibla och har prestationsförmåga internationellt.

Natos partnerskap för fred

Natos samarbete med de länder i det euroatlantiska området som står utanför alliansen. Utöver Europas militärt alliansfria länder Finland, Sverige, Irland, Österrike och Schweiz är också länder på Balkan, i Kaukasien och Centralasien med. För många länder har partnerskap för fred varit ett sätt att förbereda ett Nato-medlemskap. Finland anslöt sig till programmet 1994. Samarbete bedrivs på krishanteringssektorn och sektorn för civil beredskap, på den politiska sektorn samt på området för militär samverkansförmåga.

Natos strategiska koncept

Det dokument som styr Natos verksamhet. Nato har år 2010 förnyat sitt koncept så att det bättre motsvarar alliansens nuvarande och kommande uppgifter. Viktiga är bl.a. en övergripande krishantering, förutseende och avvärjning av nya hot, frågor som anknyter till ett gemensamt försvar, till försvarsförmågan och moderniseringen av den.

NORDEFCO

Nordic Defence Cooperation. Ett nordiskt försvarssamarbete, vars mål är att förbättra det nationella försvaret hos de länder som deltar i samarbetet samt hitta synergifördelar t.ex. i utbildandet av personal och utvecklandet av prestationsförmågorna. Samarbete bedrivs också i internationella krishanteringsoperationer. Nordefcos ordförandeskap cirkulerar årligen. Finland är ordförande nästa gång år 2013.

Nätverksförsvar

Som namnet säger är det fråga om ledning som stöder sig på nätverk – såväl mänskliga som datanät – vilket gör det möjligt att utnyttja informationsgången och informationen.

PARP

Planning and Review Process. En planerings- och bedömningsprocess som ingår i Natos program för partnerskap för fred och inom ramen för vilken det bedöms hur partnerskapsländernas militära beredskaper utvecklas och utvecklandet stöds.

Partnerskap

Ett långvarigt samarbetsförhållande mellan försvarsmakten och någon som bjuder ut en tjänst. Ur försvarsmaktens perspektiv är det väsentliga att förhållandet fortgår, att det finns förtroende, att det ömsesidiga informationsutbytet är omfattande samt att man har gemensamma utvecklingsmål. Syftet med partnerskapet är att integrera försvarsmakten fastare än tidigare i det finska samhället och därigenom producera ett mervärde för alla parter. Avsikten är att samarbetet ska fortgå också i undantagsförhållanden. Partner är t.ex. Senat-Fastigheter, Millog, Patria och Hansel.

Prestationsförmåga eller kapacitet

Det som en sak eller organisation, som t.ex. försvarsmakten, vid behov klarar av. Prestationsförmågan utgörs av verksamhetsprinciper, den materiel som behövs, en kunnig och tillräcklig personal, samt den infrastruktur som behövs för verksamheten.

Resultatstyrning och resultatavtal

Sättet att komma överens om vad man i praktiken kan åstadkomma med anslagen. Försvarsministeriet ingår ett resultatavtal med försvarsmakten och försvarsförvaltningens byggverk, vilka rapporterar sina resultat och sin användning av anslagen till ministeriet.

Säkerhets- och försvarspolitisk redogörelse

Ett av regeringen utarbetat och av riksdagen behandlat dokument, där principerna för den finska säkerhets- och försvarspolitiken på lång sikt dras upp. I praktiken stakas riktlinjerna för försvarsmaktens utveckling således ut genom detta dokument. Alla viktiga statliga institutioner deltar i beredningen av redogörelsen.

Övergripande krishantering

Ett övergripande tillvägagångssätt, som betonar stödjandet av det område som är föremål för krishantering med olika metoder, inklusive diplomatiska åtgärder, civil och militär krishantering, utvecklings-samarbete och humanitärt bistånd. I det deltar såväl regeringar och försvarsmakter som olika internationella organisationer och medborgarorganisationer. Målet är en bättre planering av verksamheten, informationsgång samt effektivare åtgärder med respekt för varje aktörs självständiga roll.

Övnings- och skjutområden

Militärområden som är i försvarsmaktens användning. De omfattar totalt cirka 280 000 hektar, vilket är cirka 0,8 % av Finlands totala areal. Det största militär-området är skjutområdet i Rovajärvi, som har en areal på cirka 111 000 hektar. När övningar ordnas beaktas utöver militära frågor också vilka effekter övningarna har på invånarna och miljön i området.

Bild: Lehtikuva

4. VÄRNPLIKT

Beredskapsförband

En brigad, ett marinkommando eller en flygflottilj i fredstid, vilken har hög beredskap att snabbt förebygga och avvärja ett strategiskt anfall eller en politiskmilitär påtryckning. Arméns beredskapsförband är Björneborgs brigad, Karelska brigaden och Kajanalands brigad, marinens Skärgårdshavets och Finska vikens marinkommando och flygvapnets Karelens, Satakunta och Lapplands flygflottiljer.

Beväringstjänstgöring

Det system inom vilket finska män och frivilliga kvinnor i en viss ålder utbildas för krigssituationer och andra krissituationer. Av den manliga ålderklassen genomgår drygt 70 procent beväringsutbildningen, eller armén, som man mera träffande kallar det i talspråk.

Civiltjänstgöring

Ett sätt att fullgöra värnplikten utan att delta i den egentliga arméverksamheten. Civiltjänstgöringen består av en utbildningsperiod på en månad och arbetstjänstgöring på 11 månader. Cirka sju procent av ålderklassen fullgör civiltjänstgöring. En arbetsgrupp som har dryftat hur civiltjänstgöringen kunde utvecklas överlät sin rapport till arbets- och näringsministeriet i mars 2011.

Frivilligt försvar

Olika myndigheters frivilligverksamhet som kompletterar och stöder beredskapen under normal tid och kristid. Särskilt betydelsefullt är det frivilliga försvarsarbetet inom läkemedelsbranschen, räddningsbranschen och den militära branschen.

Garnison

En plats på vilken försvarsmaktens trupper eller militära inrättningar är placerad. Garnisonerna är totalt 17 stycken på olika håll i Finland. Under normala förhållanden är garnisonerna utbildningscenter, vilkas betydelse för regionen är stor: de är stora tjänsteproducenter och sysselsättare. I talspråk sammanblandas garnisonen ofta med det eller de truppförband som finns i garnisonen. Det är dock inte garnisonsstrukturen som landet försvaras med. Till garnisonen hör de områden som finns inom garnisonens område och är i försvarsmaktens användning, försvarsmaktens förvaltningsenheter eller delar av dem.

Hemvärnstrupper

I de andra nordiska länderna och i Estland finns hemvärnstrupper som leds av försvarsmakten och som grundar sig på frivillighet. De har till uppgift att stöda myndigheterna vid störningar i samhället och de kan också få andra uppgifter som fastställs av försvarsmakten. Också i Finland har man börjat diskutera saken.

Krigstida trupper

Territoriella trupper

Trupper som utrustats och utbildats för vissa områden och vilkas uppgift är strids-, skydds-, övervaknings- och stödåtgärder. Genom dem skyddas strukturer som är centrala för samhället och försvarsmakten samt hålls kontrollen över de områden som är viktiga med tanke på försvaret av landet. Territoriella trupper är till exempel infanteribrigader, stridsavdelningar, stadsjägarkompanier, enheter som specialutbildats för gerillakrigföring (kallas också partigångare), enheter för marin övervakning, sambandsflyggrupper, flygbaser samt stödjande vapenslags- och underhållsenheter. I de territoriella trupperna ingår också vaktkompanier, enheter för optisk luftbevakning, depåer, inrättningar och mobiliseringsorganisationen.

Krigstida territoriella trupper är också landskapstrupperna som i första hand bildas av frivilliga värnpliktiga som hör till reserven. Tanken bakom det territoriella är att utnyttja reservisternas lokalkännedom och annan kompetens.

Operativa trupper

Trupper som kan mobiliseras snabbare för att höja landets försvarsberedskap och som är de slagkraftigaste trupperna inom försvarsgrenarna. Med de operativa trupperna skapar man tyngdpunkten i försvaret och på detta sätt försöker man avgöra en strid. De operativa trupperna kan användas koncentrerat över hela landet. Med en del av trupperna kan man stödja de civila myndigheterna också i normala förhållanden. Operativa trupper är t.ex. beredskapsbrigaderna, jägarbrigaderna, mekaniserade stridsavdelningar, specialjägarbataljoner, de viktigaste gränstrupperna, en del av artilleri-, luftvärns-, skydds-, spanings- och övervakningsenheterna, helikopterbataljonen, flygvapnets flygenheter samt marinens viktigaste stridsfartygs-, robot- och kusttrupper.

Repetitionsövning

Eftersom repetition är kunskapens moder måste också arméns lärdomar då och då fräschas upp. Den kompletterande utbildning som ges efter beväringstiden kallas repetitionsövning och den är huvudmetoden för reservistutbildningen. Repetitionsövningarna är en del av värnplikten, vilket gör att när kallelsen kommer är deltagande obligatoriskt – å andra sidan kan man också delta i frivilliga övningar om man vill.

Soldathem

Soldathemmet, i vardagligt tal kallat Sotku, är en lokal av kafétyp som i allmänhet är belägen på garnisonsområdet och i första hand avsedd att användas av beväringarna. I samband med Sotku finns ofta också andra tjänster som anknyter till fritiden. Också utomstående känner till åtminstone Sotkus munkar, som sägs vara goda. Men de misstänks också orsaka fetma.

Truppförband

Truppförbanden utbildar och övar trupper och ledning på det sätt som beordras. Ett truppförband kan kallas för brigad, regemente, flygflottilj eller marinkommando.

Trupproduktion

Den helhet bestående av olika åtgärder med vilken personalen i de krigstida trupperna och i ledningen utbildas, övas och placeras samt med vilken trupperna och ledningen utrustas. I slutfasen av beväringstjänsten utbildas beväringarna i den krigstida sammansättning, som de placeras i i reserven.

5. MYNDIGHETSSAMARBETE

En säkerhetsstrategi för samhället	En omfattande principiell linjedragning, som beretts i samarbete mellan ministerier och andra aktörer, om de metoder med vilka säkerheten samt befolkningens levnadsmöjligheter upprätthålls i alla situationer. Den senaste strategin godkändes i december 2010, den föregående var från år 2006.
Försörjningsberedskap	Tryggandet av de ekonomiska funktioner som är nödvändiga med tanke på befolkningens utkomst, landets näringsliv och försvar och av de tekniska system som är förknippade med dem för händelse av undantagsförhållanden och med dem jämförbara allvarliga störningar. Försörjningsberedskapen samordnas av Försörjningsberedskapscentralen som lyder under arbets- och näringsministeriet.
Myndighetssamarbete	Det samarbete som myndigheterna bedriver över organisations- eller statsgränserna. Betydelsen av myndighetssamarbetet framhävs när samhällets sårbarhet ökar som en följd av vittomfattande och plötsliga säkerhetshot.
Kritisk infrastruktur	De strukturer och funktioner som är nödvändiga för verksamheten i samhället. Till dem hör såväl inrättningar som elektroniska funktioner och tjänster.
Samhällets vitala funktioner	De funktioner som samhället inte klarar sig utan i dagens läge. De är ledningen av staten, internationell verksamhet, militärt försvar av landet, upprätthållande av den inre säkerheten, ekonomins och infrastrukturens funktionsduglighet, befolkningens utkomst och handlingsförmåga samt mental kristållighet.

Säkerhets- och försvarskommittén	Säkerhets- och försvarskommitténs sekretariat är beläget vid försvarsministeriet. Sekretariatet bistår försvarsministeriet samt säkerhets- och försvarspolitiska utskottet i ärenden som gäller totalförsvaret. Kommittén bevakar ändringar i Finlands säkerhets- och försvarspolitiska ställning samt bedömer deras konsekvenser för totalförsvarets arrangemang.
Terrorismbekämpning	Terrorismbekämpningen ankommer på polisen. Vid behov ger försvarsmakten dock handräckning.
Vidsträckt säkerhet	De säkerhetsfrågor som kan utvecklas till hot och orsaka betydande skada för befolkningen eller de vitala funktionerna i samhället. De vidsträckta säkerhetshoten är antingen aktiv verksamhet (krig, terrorism, störning av datanäten etc.) eller oavsiktliga händelser, såsom en driftsstörning i elnätet eller extrema naturfenomen.

DE VIKTIGA LAGAR SOM GÄLLER FINLANDS FÖRSVAR

Grundlagen (731/1999)

I grundlagen föreskrivs om republikens presidents beslutsprocess i militära kommandomål och i militära utnämningsärenden, om skyldigheten att försvara landet, överbefälhavaren och mobilisering.

Lagen om försvarsmakten (551/2007)

I lagen föreskrivs om försvarsmaktens uppgifter, behörighet, organisation, förvaltning, beslutsförande i militära kommandomål och personal.

Värnpliktslagen (1438/2007)

I lagen föreskrivs om fullgörandet av skyldigheten att försvara landet som värnpliktig vid försvarsmakten.

Lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor (194/1995)

En kvinna som fullgör militärtjänst har i princip samma rättsliga och sociala ställning som en man som fullgör beväringstjänst.

Civiltjänstlagen (1446/2007)

I lagen föreskrivs om den civiltjänstplikt som grundar sig på skyldigheten att försvara landet.

Lagen om befrielse för Jehovas vittnen från fullgörandet av värnplikt i vissa fall (645/1985)

Lagen föreskriver om att Jehovas vittnen kan befrias från att fullgöra värnplikt i vapentjänst eller i någon ersättande tjänstgöringsform i fredstid.

Lagen om frivilligt försvar (556/2007)

I lagen föreskrivs om frivilligt försvar som ordnas under myndigheternas tillsyn och styrning i syfte att utveckla medborgarnas och myndigheternas förutsättningar att delta när det gäller att stödja samhället i allvarliga störningssituationer och vid undantagsförhållanden.

**Beredskapslagen
(1080/1991)**

Syftet med lagen är att under undantagsförhållanden trygga befolkningens utkomst och landets näringsliv, upprätthålla rättsordningen, de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna samt trygga rikets territoriella integritet och självständighet.

**Lagen om försvarstillstånd
(1083/1991)**

För tryggnad av självständigheten och upprätthållande av rättsordningen kan rikets försvar effektiviseras och dess säkerhet stärkas genom att försvarstillstånd införs under krig som riktar sig mot Finland samt under sådana med krig jämförbara interna störningar som innebär våld och allvarligt påverkar upprätthållandet av allmän ordning.

**Lagen om militär krishantering
(211/2006)**

I lagen föreskrivs om Finlands deltagande i internationell militär krishantering, om utbildnings- och övningsverksamhet som hänför sig till krishanteringen samt om krishanteringspersonalens ställning. Om civil krishantering finns en separat lag.

**Strafflagen
(39/1889) 11–13
kapitlet och 45
kapitlet**

I lagen föreskrivs om krigsförbrytelser och brott mot mänskligheten, landsförräderibrott och högförräderibrott samt om olika förbrytelser mot eller försummelser av tjänstgöringsskyldigheten under fredstid. Bestämmelser som gäller brott under krigstid och brott som begås av krigsfångar ingår i de sista paragraferna i 45 kapitlet.

**Militära rättegångslagen
(326/1983)**

I lagen föreskrivs om handläggningen av militära rättegångsärenden, om behörig domstol samt om domstolens militära medlemmar.

Militära disciplinlagen (331/1983)

I militära brottmål enligt 45 kap. i strafflagen, vilka omfattas av tillämpningsområdet för militära rättegångslagen, kan en person i en rättegång dömas till disciplinstraff eller i ett disciplinärt förfarande såsom en disciplinär påföljd påföras ett disciplinstraff eller en disciplinär tillrättavisning i enlighet med militära disciplinlagen.

Lagen om fullgörande av polisuppgifter inom försvarsmakten (1251/1995)

I lagen föreskrivs om försvarsmaktens polisuppgifter, befogenheter i polisuppgifter, rätt att få information samt personregister.

Lagen om export och transitering av försvarsmateriel (242/1990)

Lagen gäller export av försvarsmateriel, transitering av försvarsmateriel genom finskt territorium till ett tredje land och sådan verksamhet genom vilken avtalsparter sätts i kontakt med varandra i syfte att få till stånd ett avtal om export eller överföring av försvarsmateriel mellan tredje länder.

Territorialövervakningslagen (755/2000)

I lagen föreskrivs om övervakning och tryggnad av Finlands territoriella integritet.

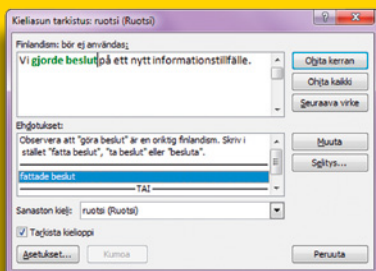
Lagen om hälsovården inom försvarsmakten (322/1987)

Med stöd av lagen anordnar försvarsmakten hälsovård för dem vars hälsovård den ansvarar för.

Svefix nu för Microsoft Office 2010

Lingsofts populära finlandismkontroll hjälper dig att skriva god svenska, nu också i Office 2010. I senaste Svefix-version har vi reviderat vissa regler i grammatikkontrollen och finlandismkontrollen. Stavningskontrollen har uppdaterats enligt senaste upplaga av Svenska Akademiens ordlista (SAOL 13). Svefix har utvecklats i samarbete med Forskningscentralen för de inhemska språken (FOCIS).

Lingsoft® Svefix

Köp Svefix i Lingsofts webbutik:
www.lingsoft.fi/produkter/svefix.

Lingsoft® Svefix 2.2 för Microsoft Office 2010 (Windows) 50 €. Uppdatering från tidigare versioner 30 €.

Lingsoft® Svefix 2.2 för tidigare Office/Windows-versioner 50 €. Uppdatering från tidigare versioner 30 €.

P.S. Vi har fått en mängd förfrågningar om Svefix för MacOffice och Adobe InDesign. Följ med Lingsofts webbsidor för Svefix-nyheter.

LISTA PÅ NYTTIGA LÄNKAR PÅ TEMAT FINLANDS FÖRSVAR

Försvarsministeriet: www.defmin.fi

Försvarsmakten: www.puolustusvoimat.fi

Armén: www.maavoimat.fi

Marinen: www.merivoimat.fi

Flygvapnet: www.ilmavoimat.fi

Försvarshögskolan: www.maanpuolustuskorkeakoulu.fi

Soldathemsförbundet: www.sotilaskotiliitto.fi

Europeiska unionen: www.europa.eu

Förenta nationerna: www.un.org

Nato: www.nato.int

OSSE: www.osce.org

ISAF: www.isaf.nato.int

ATALANTA: www.eunavfor.eu

UNIFIL: www.un.org/en/peacekeeping/missions/unifil/

Samhällets säkerhet: www.yhteiskunnanturvallisuus.fi

Nordic Defence Cooperation: www.nordefco.org

Försvarsutbildningsföreningen: www.mpkg.fi

Försvarskursföreningen: www.maanpuolustuskurssiyhdistys.fi

Reservistförbundet: www.reservilaisliitto.fi/

Reservofficersförbundet: www.rul.fi/

Officersförbundet: www.upseeriliitto.fi/

Underofficersförbundet: www.aliupseeriliitto.fi

Befälsförbundet: www.paallystoliitto.fi

Kadettkåren: www.kadettikunta.fi/

Ruotuväki: www.ruotuvaki.fi

Lingsoft är ett fullserviceföretag inom språkteknologi

Lingsoft® *Language Management*

Lingsoft® *Translations*

Lingsoft® *Read and Write*

Lingsoft® *Text*

Lingsoft® *Speech*

Lingsoft® *Publishing*

Lingsoft® *Edu*

Lingsoft® *R&D*

Solution
PARTNER

Microsoft
GOLD CERTIFIED
Partner

ISV/Software Solutions

LSP Partner Program
Advantage Plus Partner

www.lingsoft.fi

ONE-HOUR WORDS®

Häftet Finlands försvar på en timme är ett informationspaket om det finska försvaret, dess uppbyggnad, aktörer och begrepp. Häftet har gjorts med ett ledigt grepp, det går snabbt att läsa och ta till sig det. I utarbetandet av ordlistan i häftet har sakkunniga vid försvarsministeriet deltagit, och syftet med ordlistan är att öppna försvarspolitikens föränderliga värld för politiska beslutsfattare, för dem som är intresserade av temat och för den stora allmänheten. Häftet ryms behändigt i fickan och väskan, men ordlistan kan också laddas ner i telefonen, läsas som e-bok och lyssnas på som audiobok.

www.lingsoft.fi
www.onehourwords.com
www.ellibs.com